

En Joaquim va tornar a Can Cigala, a Ribes de Freser, la casa on vivien els seus pares abans d'anar a viure a Barcelona, amb el cor en un puny. A les sis de la matinada el va despertar la trucada de la seva germana petita, la Cristina, donant-li la notícia que el pare havia mort aquella matinada. En Joaquim descriu els minuts següents com una estranya calma, amb el silenci propi que hi ha en una masia a la muntanya, un matí de març. No té un mal record d'aquell moment. Al cap de deu minuts de penjar el telèfon va començar a veure com a poc a poc sortia el sol i es despertaven els ocells. Aquella escena, testimoni que la Terra continuava donant voltes, potser va ajudar a esborrar la sensació que fa que el món s'aturi, pròpia de quan reps un impacte així.

El mateix dia que va morir el seu pare, ingressaven a la mare i a la germana petita

Sense temps per pair-ho, sense poder viure un moment així en família, sense temps ni per pensar en les gestions que està obligat a fer, va rebre una altra trucada que li anunciava que la seva mare, la Sabina, i la seva germana petita, la Cristina, també havien de ser ingressades, en el seu cas a la Vall d'Hebron, al mateix hospital però separades en espais diferents. L'equip mèdic les havia visitades a casa i varen començar a notar els efectes de la pneumònia.

Enmig d'aquesta situació, en Joaquim es va haver de fer càrrec de les restes del seu pare. En Pau volia ser enterrat, però la funerària no els donava l'opció i només li deixaven incinerar-lo perquè estaven "molt ocupats". Això el va fer posar molt nerviós, perquè després de no haver-lo pogut acompanyar ni acomiadar-se en condicions, tampoc podia complir amb la seva última voluntat. Ni mort, el virus l'havia deixat d'afectar. Reconeix que va ser tossut i va decidir

reclamar poder acomiadar el seu pare com es mereixia: "És dur esperar mentre el teu pare està, amb tots els respectes, en una nevera. Va estar tres dies al dipòsit", explica. "Cada dia que passa, penses que per la teva tossuderia, el teu pare està allà", recorda. Al final varen acceptar el trasllat i el varen enterrar a Ribes. Hi varen assistir ell, el seu fill, i el seu gos, "que se l'estimava molt". També hi va assistir la seva germana gran Mireia, a qui sempre varen tenir a dos metres, sense poder-se ni abraçar. Només es permetien tres persones als enterraments en aquell moment. Ni la Sabina ni la Cristina varen poder assistir al ritual de comiat del seu marit i pare, respectivament.

En Joaquim recorda com ell i la seva germana gran concentraven les trucades de condol, mentre estaven pendents de l'estat de l'altra meitat de la família. L'aïllament dels malalts de Covid-19 i les seves famílies -que s'ha arribat a posar en dubte- fa que la informació arribi en comptagotes i que les hores passin molt lentes mentre esperes notícies de l'hospital. En aquest sentit, alguna cosa va fallar, pensa en Joaquim. Els primers dies no patien per la seva mare perquè semblava que el pitjor havia passat i eren optimistes amb ella. Fins i tot varen arribar a patir més per la seva germana Cristina, que feia uns mesos que havia patit una infecció greu i no estava del tot recuperada.

Ni el seu pare ni la seva mare varen ser "candidats" a un respirador

De cop, els varen dir que la cosa no anava bé amb la Sabina. Al mateix moment que la Cristina millorava, la seva mare empitjorava. No saben si els metges no varen transmetre bé la situació durant aquells dies previs o si la seva mare, sabent com havien patit amb el pare, no els deia la veritat. Tot i això, varen posar-li una mena de mascareta amb aire molt aparatosa (BiPAP) -tampoc *tenia dret*

a un respirador- i va aguantar quatre dies més. Va morir el 16 d'abril. El mateix dia, també va morir un consogre seu, en Gregori, que s'havia contagiada a la residència on es recuperava d'un ictus.

Varen poder fer una videoconferència el dia abans de la seva mort. Ella no va voler rebre visites, perquè tenia la sensació que era com si l'acomiadessin, com va passar amb el seu marit Pau. Tampoc havien pogut parlar gaire els quatre dies abans, perquè amb la mascareta que duia no s'hi veia, ni podia parlar gaire bé. Recorda com quan ja no pots comunicar-t'hi és quan ho passes pitjor, i estàs patint per la trucada de l'equip mèdic o d'infermeria. En el moment de l'entrevista, feta dos mesos després de la mort de la Sabina, cap dels tres germans encara dormia tota la nit. Encara es despertaven neguitejats, com esperant una trucada.

Dos mesos més tard, cap dels tres germans dormia una nit sencera pel neguit

La seva mare tenia 79 anys i el seu pare 83. Li faig la reflexió que tots els que tenim pares d'aquestes edats potser hem pensat que el moment en què els perdrem està més a prop, però mai en aquestes circumstàncies, a la vegada, i sense poder-los acompanyar ni acomiadar. El cop va ser dur, fins i tot sabent que el seu pare tenia la leucèmia latent. "Quan la gent se'n va, se'n va, i mai és un bon moment", assenyala Roqué. "Mai. Ni ara, ni fa un any hauria estat un bon moment. Mai és un bon moment pels que es queden", afegeix contundent.

Tot i això, l'avís de la malaltia del seu pare, a principis de l'any 2019, encara que costí d'entendre, va tenir un vessant positiu, reconeix. Tot i la malanança que patia, han passat un any ple de molt bons moments en família i està content perquè no li ha